

RP 98/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av livsmedelslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i livsmedelslagen. Till livsmedelslagen fogas enligt förslaget bestämmelser som verkställigheten av det system för namnskydd som grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning kräver. Med namnskydd avses sådant skydd för jordbruksprodukter, livsmedel och alkoholhaltiga produkter som gäller produktens geografiska ursprung, egenskaper eller framställningsmetoder.

Syftet med propositionen är att i bestämmelserna om namnskydd göra ändringar som gäller författningsnivå och som följer av

grundlagen. Samtidigt förenhetligas bestämmelserna så att verkställigheten i fortsättningen i alla avseenden baserar sig på livsmedelslagen. Det föreslås att de uppgifter som hänför sig till behandlingen av ansökningar som gäller namnskydd överförs från jord- och skogsbruksministeriet till Landsbygdsverket. Dessutom införs med avseende på tillsynen ett anmälningsförfarande som gäller framställning av de produkter som omfattas av namnskyddet.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2015.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Namnskyddet för jordbruksprodukter och livsmedel.....	3
2.1.1 Lagstiftning som gäller namnskydd för jordbruksprodukter och livsmedel....	3
2.1.2 Registreringen av namnskydd för jordbruksprodukter och livsmedel.....	4
2.1.3 Tillsynen av namnskyddet för jordbruksprodukter och livsmedel	4
2.2 Namnskydd för spritdrycker	5
2.2.1 Lagstiftningen om namnskydd för spritdrycker	5
2.2.2 Definition, skydd och registrering av spritdrycker	5
2.2.3 Tillsynen av namnskyddet för spritdrycker	6
2.3 Namnskyddet för vinprodukter	6
2.3.1 Lagstiftningen om namnskydd för vinprodukter	6
2.3.2 Definition av aromatiserade vinprodukter och namnskydd.....	6
2.3.3 Tillsyn av namnskyddet för aromatiserade vinprodukter	7
3 BEDÖMNING AV NULÄGET.....	7
3.1 Namnskyddet för jordbruksprodukter och livsmedel.....	7
Lagstiftningen om namnskydd för jordbruksprodukter och livsmedel.....	7
3.1.1 Registreringen av namnskyddet för jordbruksprodukter och livsmedel och andra uppgifter som anknyter till administrationen av systemet.....	7
3.1.2 Tillsynen av namnskyddet för jordbruksprodukter och livsmedel	7
3.1.3 System för frivilliga begrepp i fråga om jordbruksprodukter och livsmedel ..	8
3.2 Namnskyddet för spritdrycker och vinprodukter	8
4 DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	8
4.1 Alternativ för genomförandet.....	9
5 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	9
5.1 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet och den offentliga ekonomin.....	9
5.2 Konsekvenser för företagen	10
6 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	10
7 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	13
DETALJMOTIVERING	14
1 LAGFÖRSLAG	14
6 a kap. Kvalitetssystem för livsmedel och officiell erkännande av kontrollerade uppfödningssystem	14
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER.....	16
3 IKRAFTTRÄDANDE OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSE	16
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN OCH LAGSTIFTNINGSDRNING	16
4.1 Myndigheternas befogenheter	16
4.2 Egendomsskydd	17
4.3 Näringsfrihet	17
4.4 Normgivningsbemyndigande	18
LAGFÖRSLAG	19
Lag om ändring av livsmedelslagen	19
BILAGA	21
PARALLELTEXT	21
Lag om ändring av livsmedelslagen	21

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I EU-lagstiftningen föreskrivs om kvalitetsordningar genom vilka namnet på en produkt skyddas av orsaker som anknyter till produktens geografiska ursprung, egenskaper eller framställningsmetoder. Den vedertagna termen som används för sådana kvalitetsordningar är *namnskydd*. EU-lagstiftning som gäller namnskydd har antagits på områdena för jordbruksprodukter, livsmedel, spritdrycker, aromatiserade vinprodukter och druvviner.

Beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel skyddas som ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter. I nuläget har nästan 1 200 produkter skyddats, av vilka tio är finländska. Ursprungsbeteckningar är t.ex. Prosciutto di Parma och Lapin Puikula. Geografiska beteckningar är t.ex. Scotch Beef och Puruveden Muikku. Garanterade traditionella specialiteter är t.ex. Mozzarella, Kalakukko, Sahti och Karjalanpiirakka.

Spritdryck är t.ex. vodka. På EU-nivå är ca 400 spritdrycker skyddade genom geografiska beteckningar, av vilka finländska är Finsk Vodka, Finsk Bärlikör och Finsk Frukttlikör. Även beteckningar för aromatiserade vinprodukter har definierats inom EU. En sådan är t.ex. Glühwein. Några geografiska beteckningar för aromatiserade vinprodukter har skyddats, t.ex. Nürnberger Glühwein.

2 Nuläge

2.1 Namnskyddet för jordbruksprodukter och livsmedel

2.1.1 Lagstiftning som gäller namnskydd för jordbruksprodukter och livsmedel

Namnskyddet för jordbruksprodukter och livsmedel regleras i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel, nedan kallad *förordningen om kvalitetsordningar*. Närmare bestämmelser om namnskyddet finns i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 664/2014 om

komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 vad gäller fastställandet av unionssymboler för skyddade ursprungsbeteckningar, skyddade geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter och vad gäller vissa regler om ursprung, vissa procedurregler och vissa kompletterande övergångsbestämmelser och i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 668/2014 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel.

En beteckning som skyddats får inte missbrukas. Enligt artikel 13 i förordningen om kvalitetsordningar är de registrerade namnen skyddade från bl.a. direkt eller indirekt kommersiellt bruk av de registrerade namnen, imitation, vilseledande reklam och andra förfaranden som kan vilseleda konsumenten om produktens verkliga ursprung.

Genomförandet av förordningen om kvalitetsordningar i Finland grundar sig för närvarande på lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994), som vedertaget har kallats *1100-lagen*. Med stöd av den har jord- och skogsbruksministeriets förordning om namnskydd för jordbruksprodukter och livsmedel (907/2007) utfärdats, nedan kallad *ministerieförordningen om namnskydd*, där det finns närmare bestämmelser om behöriga myndigheter, ansökningsförfarandet för namnskydd, namnskyddsarbetsgruppen och det nationella invändningsförfarandet i anknytning till registreringen av namnet. Genom lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013) upphävdes 1100-lagen, men enligt dess ikraftträdandebestämmelse tillämpas dock bestämmelserna i 1100-lagen om tillsyn i fråga om genomförandet av förordningen om kvalitetsordningar och ministerieförordningen om namnskydd.

Det centrala när det gäller namnskydd är de uppgifter som ges om produkterna och att de är korrekta. Eftersom det i livsmedelslagen (23/2006) finns bestämmelser om skyldighet att lämna sanningsenlig information och förbud mot att lämna vilseledande information, kan det föreläggande att korrigera en märk-

ning som står i strid med kraven som avses i livsmedelslagen och straffbestämmelsen om vilseledande information bli tillämplig när det gäller osann eller vilseledande information i fråga om namnskydd.

2.1.2 Registreringen av namnskydd för jordbruksprodukter och livsmedel

Behandlingen av ansökningar om namnskydd är med stöd av förordningen om kvalitetsordningar tudelad mellan den nationella myndigheten och EU-kommissionen.

Den nationella myndigheten offentliggör ansökan och undersöker om den motsvarar EU-lagstiftningen samt ordnar det nationella invändningsförfarandet och fattar beslut i ärendet. Beslutet är interimistiskt till sin natur eftersom där inte ingår beslut om registrering av produkten. Ett positivt beslut offentliggörs och lämnas då det vunnit laga kraft till EU-kommissionen för slutlig behandling och för beslut om registrering av namnet. Enligt ministerieförordningen om namnskydd svarar jord- och skogsbruksministeriet för närvarande för dessa åtgärder i Finland.

EU-kommissionen ordnar invändningsförfarande genom att i Europeiska unionens officiella tidning offentliggöra den ansökan som medlemsstaten i enlighet med det som redogjorts för ovan har lämnat till kommissionen. Om invändningar lämnas kallar EU-kommissionen parterna till bilaterala samråd. Vid sådana samråd representeras Finland av jord- och skogsbruksministeriet, som även sköter samråden om Finland har lämnat invändningar i fråga om andra länders ansökningar. Tillsvidare har Finland deltagit i samråd två gånger, dvs. när Sverige lämnade invändning mot den ansökan som gällde Lapin Poron liha och när Finland lämnade invändning mot Nederländernas ansökningar om namnen Edam Holland och Gouda Holland.

2.1.3 Tillsynen av namnskyddet för jordbruksprodukter och livsmedel

Centralt i systemet för namnskydd är förutom registreringen av beteckningarna även tillsynen över användningen av dem. Enligt förordningen om kvalitetsordningar ska tillsynen ordnas i enlighet med Europaparla-

mentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd, nedan kallad kontrollförordningen.

Enligt ministerieförordningen om namnskydd svarar de tillsynsmyndigheter som avses i livsmedelslagen för tillsynen. Kontroller utförs därmed av kommunernas myndigheter för livsmedelstillsyn. Regionförvaltningsverken sköter tillsynen i renslakterier och anläggningar i anslutning till dem samt följer upp att den lokala tillsynen verkställs som planerat. Livsmedelssäkerhetsverket, i fortsättningen *Evira*, styr och ger anvisningar om tillsynen. Andra tillsynsmyndigheter är när det gäller införsel Tullen och när det gäller alkoholprodukter Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, i fortsättningen *Valvira*.

Vid kontrollerna ska det säkerställas att en produkt motsvarar den registrerade produktspecifikationen. I fråga om produkter som härstammar från EU ska detta göras innan produkten släpps ut på marknaden. Vid kontroll av produktspecifikationer jämförs råvarorna, produktionsprocessen och materialet för marknadsföring med den aktuella produktens registrerade produktspecifikation. För kontroll av att produktspecifikationen följs i fråga om produkter som härstammar från tredjeländer svarar tredjeländernas myndigheter. Användningen av namnen på de produkter som släppts ut på marknaden ska dessutom kontrolleras genom riskanalysbaserade kontroller. Vid denna marknadskontroll kontrolleras i parti- och detaljförsäljningskedet även märkningarna på förpackningarna i fråga om produkter som producerats någon annanstans, dvs. närmast om märkningarna motsvarar produktspecifikationen.

Dessa kontroller ska enligt förordningen om kvalitetsordningar ingå i de fleråriga nationella kontrollplanerna i enlighet med kontrollförordningen.

I Finland görs kontrollerna numera på producentnivå och vid detaljförsäljningen i samband med den övriga lokala livsmedelstillsynen minst vart tredje år. Som en följd av tillsynsmyndighetens riskbedömning kan kontroller även göras oftare. Kontrolluppgifterna

förs in i Kuti-systemet. Det är livsmedelstillsynens datainsamlingssystem, vars namn kommer från kuntatiedon keruu (insamling av kommuninformation). Systemet är ett nationellt centraliserat datasystem där uppgifterna om kontrollobjekten och de uppgifter som fått vid kontrollerna förs in i fråga om den livsmedelstillsyn som kommunerna utför.

I produkterna som nämns i förordningen om kvalitetsordningar ingår även vissa alkoholhaltiga produkter. Av dem har produkten Sahti fått namnskydd i Finland. Eftersom det är fråga om en alkoholprodukt svarar Valvira för tillsynen av den. Denna tillsyn genomförs årligen som en del av livsmedelstillsynen. Tillsynen grundar sig på riskbedömning, där ett bedömningsobjekt är specialkraven för de produkter som framställs, såsom för de produkter som omfattas av lagstiftningen för namnskydd. De som framställer Sahti lämnar månatligen anmälan om försäljningsmängderna till Valvira och tre gånger om året anmälan om de produkter som har tillverkats. Som en del av tillsynen av alkoholnäringen upprätthåller Valvira ett produktregister som omfattar grunduppgifter om alla alkoholprodukter som finns på marknaden i Finland. Utöver den tillsyn som sker med hjälp av register utövar Valvira tillsyn även genom att som en del av marknadskontrollen av alkoholdrycker göra stickprov när det gäller produkter från andra medlemsstater som omfattas av lagstiftningen om namnskydd och som saluförs i Finland.

2.2 Namnskydd för spritdrycker

2.2.1 Lagstiftningen om namnskydd för spritdrycker

Bestämmelser om definition, beskrivning, presentation och märkning av samt skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker finns i Europaparlamentets förordning (EG) nr 110/2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1576/89, nedan kallad *förordningen om spritdrycker*. I fråga om ansökningsförfarandet för registrering av geografiska

beteckningar finns närmare bestämmelser i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 716/2013 om tillämpningsbestämmelser för Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker.

I Finland har alkohollagen (1143/1994) och livsmedelslagen tillämpats på genomförandet av förordningen om spritdrycker. I 4 § i den förordning om alkoholdrycker och sprit (1344/1994) som utfärdats med stöd av alkohollagen definieras de finländska geografiska beteckningarna som anges ovan.

2.2.2 Definition, skydd och registrering av spritdrycker

I förordningen om spritdrycker föreskrivs om kraven på produkterna, t.ex. vodka, och användningen av beteckningarna begränsas till endast dessa produkter. I förordningen föreskrivs även om de sätt som beteckningarna får användas tillsammans med andra ord och om hurdana beteckningar som får användas för övriga spritdrycker.

I förordningen om spritdrycker föreskrivs även om geografiska beteckningar. En sådan är t.ex. Finsk Vodka. En beteckning som skyddats får inte missbrukas.

I nuvarande EU-lagstiftning om skydd för geografiska beteckningar i fråga om spritdrycker finns det inga bestämmelser om nationellt ansöknings- och invändningsförfarande till skillnad från den förordning om kvalitetsordningar som gäller namnskydd för jordbruksprodukter och livsmedel. Ansökan görs av myndigheten i medlemsstaten direkt till EU-kommissionen. Kommissionen behandlar ansökningarna, ordnar invändningsförfarandet och fattar beslut i ärendet. Kommissionen har dock föreslagit att bestämmelser om nationellt ansöknings- och invändningsförfarande införs i förordningen om spritdrycker när denna senare ses över.

Jord- och skogsbruksministeriet svarar för deltagandet i mötena för kommissionens kommitté för spritdrycker samt i rådets arbetsgrupper. Finlands ståndpunkter i de ärenden som är underordnade jordbruksrådet behandlas i undersektionen för vin- och alko-

holärenden som lyder under sektionen för jordbruk och livsmedel. Sektionen behandlar även frågor som gäller geografiska beteckningar.

2.2.3 Tillsynen av namnskyddet för spritdrycker

Enligt förordningen om spritdrycker ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att förordningen efterlevs. Detta innebär t.ex. att säkerställa att det inte sker missbruk av definitionerna av produkterna eller deras skyddade beteckningar vid marknadsföringen av de produkter som finns på marknaden i Finland. Enligt förordningen om spritdrycker ska kontrollerna ske i enlighet med kontrollförordningen.

Valvira verkställer denna kontroll som en del av livsmedelstillsynen. Tillsynen grundar sig på riskbedömning, där ett bedömningsobjekt är specialkraven för de produkter som framställs. Sådana är t.ex. de produkter som omfattas av lagstiftningen om namnskydd. Kontroll av importerade produkter sker i huvudsak genom övervakning av registret över alkoholnärigen. Märkningen av förpackningarna kontrolleras genom kontrollinspektioner hos partiförsäljarna, styrning och rådgivning av aktörerna samt marknadskontroll i samband med övrig kontroll av märkning av förpackningar. Dessutom kontrollerar Valvira produkterna genom stickprov som en del av marknadskontrollen av alkoholdrycker. EU-kommissionen sände 2013 en begäran om utredning till Finland i fråga om missbruk av det franska namnet "Calvados" i de finländska spritdryckerna "Ålvados" och "Verlados". Valvira vidtog de åtgärder som krävdes för att förbjuda användningen av beteckningarna.

2.3 Namnskyddet för vinprodukter

2.3.1 Lagstiftningen om namnskydd för vinprodukter

Bestämmelser om definition, beskrivning och presentation av aromatiserade vinprodukter finns i rådets förordning (EEG) nr 1601/91 om allmänna bestämmelser för defi-

nition, beskrivning och presentation av aromatiserade viner, aromatiserade vinbaserade drycker och aromatiserade drinkar baserade på vinprodukter, nedan kallad *förordningen om aromatiserade vinprodukter*. I den definieras beteckningarna och kraven på aromatiserade vinprodukter. Den ersätts av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91, som antogs i februari 2014. Den tillämpas från ingången av mars 2015.

I Finland har alkohollagen och livsmedelslagen tillämpats på genomförandet av EU-lagstiftningen om aromatiserade vinprodukter.

Om namnskyddet för druvviner föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007. Namnskyddet för druvviner ingår inte i de system som redogjorts för ovan, utan det är del av kraven på saluföring som ingår i marknadsordningen för jordbruksprodukter, på vars genomförande lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012) tillämpas.

2.3.2 Definition av aromatiserade vinprodukter och namnskydd

I EU-lagstiftningen föreskrivs om beteckningar för aromatiserade vinprodukter. En sådan är t.ex. Glühwein. Enligt förordningen om aromatiserade vinprodukter ska de beteckningar som förordningen innefattar användas vid beskrivningen av sådana drycker. De föreskrivna beteckningarna får inte användas om drycker som inte uppfyller kraven. Dessutom föreskrivs om kraven på beteckningar, presentation och reklam i fråga om dryckerna. Endast fyra beteckningar för aromatiserade vinprodukter har skyddats med geografiska beteckningar. Ingen av dessa är finländsk.

2.3.3 Tillsyn av namnskyddet för aromatiserade vinprodukter

Enligt förordningen om aromatiserade vinprodukter ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att bestämmelserna om de produkter som förordningen omfattar följs. Valvira utövar tillsyn över produkterna som en del av den livsmedelstillsyn som grundar sig på livsmedelslagstiftningen. Tillsynen grundar sig på riskbedömning, där ett bedömningsobjekt är specialkraven för de produkter som framställs, såsom beteckningarna. Enligt nämnda förordning som upphäver förordningen om aromatiserade vinprodukter ska kontrollerna ske i enlighet med kontrollförordningen.

3 Bedömning av nuläget

3.1 Namnskyddet för jordbruksprodukter och livsmedel

Lagstiftningen om namnskydd för jordbruksprodukter och livsmedel

Ministerieförordningen om namnskydd kan inte ändras eftersom den har utfärdats med stöd av den upphävda 1100-lagen. På en myndighets rätt till kontroll tillämpas med stöd av övergångsbestämmelsen bestämmelserna i 1100-lagen. Den nationella lagstiftningen om genomförande ska därmed omarbetas. I samband med omarbetningen bör författningsnivån samtidigt lyftas till den nivå som grundlagen kräver. Även vissa av bestämmelserna i livsmedelslagen har varit tillämpliga med tanke på genomförandet. Den lagstiftning som ska tillämpas bör harmoniseras.

3.1.1 Registreringen av namnskyddet för jordbruksprodukter och livsmedel och andra uppgifter som anknyter till administrationen av systemet

Det har inte längre ansetts vara befogat att behandla ansökningarna om namnskydd vid ministeriet, eftersom detta är en uppgift som anknyter till genomförandet som under de

senaste åren har överförs från ministerienivå till centrala och regionala ämbetsverk.

Före 2007 behandlades ansökningarna om namnskydd vid TE-centralerna, som efter den inledande behandlingen lämnade dem till ministeriet. Den decentraliserade behandlingen ansågs dock inte vara ändamålsenlig, eftersom man på grund av att antalet ansökningar var så få inte uppnådde den know-how som behövdes. Det är naturligt att behandlingen sker vid Landsbygdsverket, som i Finland svarar för verkställighetsuppgifterna inom området för jordbrukslagstiftningen. Den uppgift som överförs är till sin arbetsmängd liten, eftersom det i medeltal görs endast en ansökan per år.

Det nuvarande sättet, som avses i ministerieförordningen om namnskydd, för offentliggörande av ansökningar och beslut i Officiella tidningen och Varumärkestidningen har visat sig vara förhållandevis dyrt. Framöver bör det övervägas om något lättare förfarande vore tillräckligt. Det verkar inte som om det heller i fortsättningen finns behov av att reglera sättet för offentliggörande på lagnivå, varför detta kan avgöras i samband med utfärdandet av den förordning som får utfärdas med stöd av det bemyndigande som föreskrivs i lagen.

Jord- och skogsbruksministeriet svarar även i fortsättningen för deltagandet i behandlingen av ärenden som gäller namnskydd i EU. Även Landsbygdsverket kan vid behov delta i beredningen av ärenden i EU:s förvaltningskommittéer, så görs det t.ex. i fråga om EU-lagstiftningen för marknadsordningen för jordbruksprodukter. Det är alltså ändamålsenligt att verksamheten för den namnskyddsarbetsgrupp som avses i ministerieförordningen om namnskydd fortsätter. Eftersom det i dessa uppgifter inte ingår direkt utövning av offentlig makt, verkar det inte som det heller framöver finns behov av att särskilt föreskriva om dem genom lag.

3.1.2 Tillsynen av namnskyddet för jordbruksprodukter och livsmedel

Det finns inget behov av ändringar i tillsynsmyndigheternas uppgifter. Det är motiverat att knyta tillsynen till den livsmedelstillsyn som avses i livsmedelslagen, ef-

tersom kontrollerna i praktiken genomförs i samband med kontroller i enlighet med livsmedelslagen och den kontrollförordning som avses i livsmedelslagen samt eftersom kontrollerna ska införlivas som en del av de tillsynsplaner som avses i livsmedelslagen.

För att säkerställa att kontrollerna genomförs enhetligt och minimera den administrativa bördan är det befogat att tillämpa bestämmelserna i livsmedelslagen även på inspektionsrätt, tillsynsregister, administrativa tvångsmedel, straff och ändringssökande.

Verkställandet av tillsynen förutsätter att myndigheterna har uppgifterna om de aktörer som producerar och framställer namnskyddade produkter. För närvarande har myndigheterna inte tillgång till sådana uppgifter. Den nationella lagstiftningen bör kompletteras med de bestämmelser om anmälningsförfarande som verkställandet kräver.

3.1.3 System för frivilliga begrepp i fråga om jordbruksprodukter och livsmedel

Från ingången av 2013 har det i förordningen om kvalitetsordningar även ingått ett system med frivilliga kvalitetsbegrepp som möjliggör skyddande av produkter från bergsområden och produkter från öjordbruk. Med stöd av artikel 55 i förordningens har det föreslagits att ett märkningssystem för närproduktion och direktförsäljning tas i bruk. Produkt från bergsområde torde inte kunna tillämpas i Finland.

Eftersom behandlingen av den EU-lagstiftning som gäller frivilliga kvalitetsbegrepp fortfarande pågår är det inte möjligt att i detta sammanhang föreskriva om detta. Vid behov kan lagstiftningen kompletteras senare om den EU-lagstiftning om användningen av de nya kvalitetsbegrepp som gäller produkter från öjordbruk samt närproduktion och direktförsäljning kräver detta.

3.2 Namnskyddet för spritdrycker och vinprodukter

Det finns inget behov av ändringar i uppgifterna för tillsynsmyndigheterna för spritdrycker och aromatiserade vinprodukter. Tillsynen har grundat sig på alkohollagen

och livsmedelslagen, trots att denna tillsynshelhet inte uttryckligen nämns i dessa lagar. Den lagstiftning som ska tillämpas på genomförande bör harmoniseras.

Det är motiverat att knyta tillsynen till den livsmedelstillsyn som avses i livsmedelslagen, eftersom kontrollerna i praktiken genomförs i samband med kontroller i enlighet med livsmedelslagen och den kontrollförordning som avses i livsmedelslagen.

För att säkerställa att kontrollerna genomförs enhetligt och minimera den administrativa bördan är det befogat att tillämpa bestämmelserna i livsmedelslagen även på inspektionsrätt, tillsynsregister, administrativa tvångsmedel, straff och ändringssökande.

EU-kommissionen har föreslagit att förordningen om spritdrycker ändras så att det i förordningen införs bestämmelser om nationell behandling av geografiska beteckningar. Förslaget behandlas under 2014. Enligt utkastet till ändring av förordningen föreslås en övergångsperiod på ett år för ikraftträdandet av de nya bestämmelserna. I denna proposition är det inte möjligt att utfärda nationella bestämmelser i anknytning till detta. De ändringar som eventuellt behövs ska till denna del därför genomföras senare.

Även när det gäller aromatiserade vinprodukter kommer det framöver att införas sådana bestämmelser om nationell behandling och användningsförfarande för ansökningarna som beskrivits ovan i samband med namnskydd för jordbruksprodukter och livsmedel. Tills vidare har endast fyra beteckningar för aromatiserade vinprodukter skyddats på EU-nivå. För Finlands del anses det inte vara sannolikt att någon söker skydd för en finländsk aromatiserad vinprodukt.

Den nationella lagstiftningen som gäller namnskydd för druvvin har nyligen förnyats och det finns inga behov av ändringar i lagstiftningen med tanke på den. Detta lagförslag gäller därmed inte namnskydd för druvviner.

4 De viktigaste förslagen

Det föreslås att nivån för de bestämmelser som gäller behöriga myndigheter och ansökan om registrering lyfts upp på den nivå

som grundlagen förutsätter. Uppgifterna för tillsynsmyndigheterna motsvarar dagsläget. Det föreslås att behandlingen av registreringsansökningarna för namnskyddade produkter som en uppgift som anknyter till genomförandet överförs från jord- och skogsbruksministeriet till Landsbygdsverket.

På tillsynen tillämpas till alla delar i fortsättningen livsmedelslagen. För närvarande grundar sig tillsynen på den upphävda 1100-lagen och livsmedelslagen samt när det gäller alkohol dessutom på alkohollagen. Eftersom den omarbetade EU-lagstiftningen som gäller tillsyn kräver uppgifter om de livsmedelsföretagare som producerar och framställer finländska namnskyddade produkter föreslås det i propositionen att bestämmelser om ett anmälningförfarande införs.

4.1 Alternativ för genomförandet

Ordnanandet av tillsynen kräver tillgång till uppgifter om dem som producerar och framställer finländska namnskyddade produkter. Eftersom myndigheterna för närvarande inte har dessa uppgifter föreslås en skyldighet för livsmedelsföretagarna att anmäla sådan verksamhet. Anmälningförfarandet kan förverkligas via de anmälningssystem som det redan bestäms om i livsmedelslagen eller som separata anmälningar.

En separat anmälan kan göras t.ex. till Landsbygdsverket, som enligt förslaget svarar för behandlingen av ansökningar om registrering av namnskyddade produkter. Detta har dock inte ansetts ändamålsenligt eftersom de uppgifter som ska anmälas behövs vid den kontrollverksamhet där Landsbygdsverket inte deltar. Om uppgifterna lämnas till Landsbygdsverket så bör de ännu separat lämnas vidare till tillsynsmyndigheterna. Att lämna anmälan till någon annan än en tillsynsmyndighet förefaller problematiskt även sett ur synvinkeln för livsmedelsföretagarna, eftersom de skulle bli tvungna att förutom de anmälningar som avses i livsmedelslagen även lämna en separat anmälan till Landsbygdsverket. På grund av dessa orsaker föreslås att anmälningförfarandet ordnas som en del av de anmälningar som ska göras enligt livsmedelslagen.

5 Propositionens konsekvenser

5.1 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet och den offentliga ekonomin

De uppgifter som anknyter till behandlingen av ansökningar om namnskyddade produkter överförs från jord- och skogsbruksministeriet till Landsbygdsverket. Under de senaste åren har det i medeltal lämnats en ansökan årligen och uppgiften utgör bara en liten del av uppgifterna för den person vid ministeriet som svarar för vin- och alkoholärenden. Därmed kan konsekvenserna för myndigheternas verksamhet i fråga om den uppgift som förs över anses vara ringa.

För tillsynen svarar även i fortsättningen de tillsynsmyndigheter som avses i livsmedelslagen. Tillsynen har skett i samband med livsmedelstillsynen, varvid namnskyddet inte omedelbart medför några extra inspektionsbesök.

På årsbasis har antalet kontroller som anknyter till namnskydd som de kommunala myndigheterna för livsmedelstillsyn har gjort varit ca 50 i det primära produktionskedet och 20 på försäljningsplatser.

Tullen har gjort i medeltal 15 kontroller per år i anknytning till import av namnskyddade produkter. Kontrollerna har gällt i synnerhet olivolja, som har kontrollerats i samband med att resterna av bekämpningsmedel har kontrollerats.

Valvira har gjort i medeltal 5–10 kontroller per år i anknytning till namnskyddet av alkoholhaltiga produkter.

Den föreslagna lagen bedöms inte ha någon inverkan på antalet kontroller. Med tanke på tillsynen bedöms därmed inte propositionen ha någon inverkan på myndigheternas verksamhet eller den offentliga ekonomin.

Kommunerna ska enligt nuläget på motsvarande sätt med stöd av kommunallagen (365/1995) kunna ta ut avgifter för de anmälningar som behandlas. Detta ska också gälla anmälningar om befintlig verksamhet som görs under den föreslagna övergångsperioden.

Enligt förslaget är ändringarna av de olika myndigheternas uppgifter små, varför det inte har ansetts att det finns skäl för justering

av resurserna mellan myndigheterna. De uppgifter som förslaget omfattar ska vid behov täckas genom interna hänvisningar inom ramen för det behöriga förvaltningsområdets ramar för anslag och årsverken.

5.2 Konsekvenser för företagen

I propositionen föreslås det att en anmälningsskyldighet för aktörer som producerar eller framställer registrerade namnskyddade produkter tas i bruk. På basis av de anmälda uppgifterna kan tillsynsmyndigheterna planera inspektioner till företag där de namnskyddade produkterna ska kontrolleras innan de släpps ut på marknaden. Anmälan ska lämnas endast en gång när den namnskyddade produkten börjar produceras eller framställas.

Anmälningsskyldigheten gäller livsmedelsföretagare som framställer finländska namnskyddade produkter. För närvarande är de Lapin Puikula, Lapin Poron liha, Lapin Poron kylmäsavuliha, Kitkan viisas, Kainuun rönttönen, Puruveden Muikku, Sahti, Kalakukko och Karjalanpiirakka. Antalet sådana kända företagare är ca 120. Den administrativa börda som anmälningsskyldigheten medför för livsmedelsföretagarna bedöms i sin helhet som ringa, eftersom skyldigheten begränsas endast till de livsmedelsföretagare som framställer dessa specialprodukter och anmälningsskyldigheten är av engångsnatur.

6 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet. Före remissbehandlingen har den behandlats vid möten tillsammans med företrädare för Landsbygdsverket, Livsmedelssäkerhetsverket, Tullen och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården samt Kommunförbundet.

I samband med den remissbehandling som ordnades bereddes följande aktörer möjlighet att lämna yttrande om propositionen: justitieministeriet, finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, Kommunförbundet, regionförvaltningsverken, Livsmedelssäkerhetsverket, Landsbygdsverket, Patent- och registerstyrelsen, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Tullen, Ruraliainsti-

tutet vid Helsingfors universitet, ProAgria Keskusten Liitto ry, Livsmedelsindustriförbundet rf, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Renbeteslagsföreningen, Småbryggeriförbundet rf, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL - Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF r.y., Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf.

Justitieministeriet, Tullen, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Regionförvaltningsverket i Lappland och Renbeteslagsföreningen har meddelat att de inte lämnar något yttrande om propositionen.

I yttrandena understöddes förslaget om att förenhetliga bestämmelserna och foga dem till livsmedelslagens bestämmelser och genomföra anmälningssystemet som en del av befintliga anmälningssystem i livsmedelslagen. I yttrandena har man också i huvudsak understött förslaget att överföra behandlingen av ansökningar till Landsbygdsverket.

Finansministeriet förordade att propositionen överlämnas till riksdagen. Enligt ministeriet är det motiverat att tillsynen fogas till livsmedelslagen i syfte att säkra enhetlighet och minska den administrativa bördan. Ministeriet konstaterade att de olika myndigheternas uppgifter ändras endast så lite att det inte borde vara motiverat att vidta egentliga justeringar av resurserna i statsbudgeten. I yttrandet har det ytterligare hänvisats till att de anmälningar som gäller framställning av namnskyddade produkter ska göras som en del av de anmälningar som i varje fall görs. Därmed utgör den nya anmälningsskyldigheten inte något anmärkningsvärt extra arbete för kommunerna. Enligt finansministeriet ska dock mängden anmälningar och kontroller följas upp efter det lagen utfärdats och därmed även den arbetsmängd som tillförs myndigheterna. Det ska även ses till att tillsynen fungerar i praktiken. Regionförvaltningsverket i Södra Finland har ansett det vara viktigt i syfte att förenhetliga bestämmelserna att verkställigheten i sin helhet överförs till livsmedelslagen. Enligt verket är det viktigt att man när en förordning om anmälningarna utfärdas tänker på hur arbetet med behandlingen av anmälningarna kan minimeras för de kommunala tillsynsmyndigheterna.

Även enligt Kommunförbundet är det ändamålsenligt att sköta tillsynen av namnskyddet i samband med livsmedelstillsynen. Utifrån yttrandet beaktades det i propositionen att även ändringar i och nedläggning av framställningen ska anmälas, så att tillsynen kan inriktas åt rätt håll.

Enligt Kommunförbundet ökar propositionen de kommunala livsmedelstillsynsmyndigheternas förpliktelser. För tydlighetens skull bör det framhållas att propositionen inte innebär några ändringar i fråga om myndigheternas tillsynsuppgifter. Kommunförbundet hänvisar i själva verket till ökande rapportering. I fråga om rapporteringen är det värt att beakta att redan EU:s gällande lagstiftning om namnskydd förutsätter att kontroller inbegrips i de tillsynsplaner som avses i livsmedelslagen. Även för närvarande ska det rapporteras om åtgärder som ingår i tillsynsplanerna. Rapporteringen beror därmed inte på den proposition som är under behandling. I propositionen bekräftas det att rapporteringen kan skötas som en del av den rapportering som redan föreskrivs i livsmedelslagen, vilket underlättar genomförandet av rapporteringen.

Enligt Kommunförbundet ska informationssystem uppdateras med anledning av propositionen och staten bör delta i kostnaderna. Till denna del ska det först och främst konstateras att för närvarande inbegriper genomförandet av tillsynen i samband med namnskyddet i enlighet med EU:s lagstiftning i sig information om tillsynsobjekten i anmälningarna. Syftet med det föreslagna anmälningsförfarandet i förslaget är bara att försäkra sig om att tillsynsmyndigheten har tillgång till de uppgifter som behövs för att genomföra tillsynen och som också för närvarande krävs med stöd av EU:s lagstiftning. Det är skäl att notera att antalet företag som producerar eller framställer namnskyddade produkter uppgår endast till drygt hundra och att det i princip gäller en anmälan av engångsnatur. Antalet anmälningar kommer därmed inte att vara betydande i förhållande till den totala mängd uppgifter som med stöd av livsmedelslagen ska anmälas och registreras. Vid införande av uppgifterna kan de existerande systemen användas och enligt ministeriets uppfattning är uppgifter om namn-

skyddade produkter redan för närvarande införda i informationssystemen. Ändringar av informationssystemen är därmed inte nödvändiga.

Med beaktande av ovannämnda saker och det stora antal andra uppgifter som med stöd av livsmedelslagen ska anmälas och registreras har de ändringar som beror på anmälan inte ansetts vara så betydande att det för dem behöver reserveras separat finansiering. I propositionen har man uttryckligen försökt beakta sådana system som redan är i användning och på det sättet minska den administrativa bördan.

Även Livsmedelssäkerhetsverket har understött förslaget om att införa bestämmelser om verkställighet i livsmedelslagen. Livsmedelssäkerhetsverket har fäst uppmärksamhet vid att tillsynen är baserad på risk och konstaterat att den är svår innan produkterna släppts ut på marknaden. Bestämmelserna om genomförandet av tillsynen finns emellertid i den direkt tillämpbara EU-lagstiftningen som inte nationellt kan regleras på något annat sätt. Förslaget gäller därmed inte dessa omständigheter. Såsom det konstateras också i Livsmedelssäkerhetsverkets yttrande är det fråga om att lyfta bestämmelserna till den nivå grundlagen förutsätter. Förslaget har ingen inverkan på myndigheternas tillsynsuppgifter jämfört med läget för närvarande.

På basis av Livsmedelssäkerhetsverkets yttrande ändrades paragrafen om anmälningar så att anmälningsskyldigheten framgår entydigare av den. Dessutom beaktades att det inte är ändamålsenligt att kräva att anmälan görs i samband med anmälningar eller ansökningar som gäller livsmedelslagen. Det är så för att anmälningsskyldigheten i regel gäller företagare som redan framställer produkter och som inte nödvändigtvis har behov att göra anmälningar eller ansökningar av andra orsaker under den föreslagna övergångsperioden för anmälningarna. Anmälningen ska därmed kunna göras separat eller i samband med andra anmälningar eller ansökningar. Det föreslås att närmare bestämmelser ska kunna utfärdas med stöd av det föreslagna bemyndigandet. Utöver det konstaterades det att det kan finnas behov att utfärda närmare bestämmelser även om de anmälningsskyldiga företagen.

Enligt Landsbygdsverket framgår det inte av propositionen orsakerna till att behandlingen av ansökningar just nu överförs från jord- och skogsbruksministeriet till Landsbygdsverket. Orsakerna till överföringen framgår av motiveringarna till förslaget. Statsrådet har haft som princip att överföra uppgifter som gäller verkställighet, såsom behandling av ansökningar, från ministeriernivå till den underställda förvaltningen.

Tidpunkten för överföringen beror på att de nationella bestämmelserna om namnskyddet är föråldrade och att det inte längre är möjligt att ändra dem. De möjliggör t.ex. inte insamling av sådana uppgifter som behövs för den kontroll som krävs i EU-lagstiftningen. Även nivån för bestämmelserna om myndigheterna bör höjas. Därför är det viktigt att lagstiftningen om namnskydd revideras så snart som möjligt. Eftersom propositionen speciellt gäller revidering av bestämmelserna om behöriga myndigheter lämpar sig tidpunkten väl för att utfärda bestämmelser om överföring av myndigheters befogenhet i fråga om behandling av ansökningar.

Enligt Landsbygdsverket bör eventuella ändringar göras först när behandlingen av de system för frivilliga begrepp som längre fram ska införas i EU:s lagstiftning avslutats på EU-nivå. Behandlingen av EU:s lagstiftning om systemet för frivilliga begrepp pågår fortfarande och det finns ingen uppgift om den över huvud taget träder i kraft eller tidpunkten för när den träder i kraft. Enligt uppgift i dagsläget ska det inte i systemet separat godkännas företagare. Det har även varit Finlands ståndpunkt att det inte bör finnas en ansöknings- och godkännandeprocess i samband med att systemet tas i bruk (Jsm 13/2014). Av ovan redovisade orsaker har det inte ansetts vara motiverat att framskjuta ändringen till en senare tidpunkt.

Landsbygdsverket har föreslagit att det är naturligare att uppgiften hör till Livsmedels säkerhetsverket. I fråga om detta är det skäl att beakta att namnskyddssystemets centrala syfte är att i enlighet med förordningen om kvalitetsordningar främja och komplettera landsbygdsutvecklingspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitikens marknads- och stödpolitik. Frågan gäller därmed en uppgift som anknyter till verkställigheten av

den gemensamma jordbrukspolitikens åtgärder. I Finland ansvarar Landsbygdsverket för dessa uppgifter enligt lagen om Landsbygdsverket (666/2006). Därmed är det naturligt att Landsbygdsverket ansvarar för behandlingen av ansökningarna.

Landsbygdsverket har ytterligare konstaterat att det blir svårt för verkets verksamhet med krympande resurser och överföring av nya uppgifter som sker samtidigt. Enligt Landsbygdsverket finns inte den sakkunskap som krävs för saken färdigt och det krävs förtrogenhet för skötsel av uppgiften. Vad gäller de resurser som behövs är det värt att notera att uppgiften har skötts i ministeriet av en person parallellt med andra arbeten och att antalet ansökningar i genomsnitt har varit en ansökan per år. Ytterligare är det skäl att lyfta fram att t.ex. Landsbygdsverkets verkställighetsuppgifter som anknyter till marknadsordningen har minskat under de senaste åren och att det t.ex. för utveckling av en nationell livsmedelskedja har beviljats tilläggsfinansiering. Finansieringen i fråga är det också möjligt att använda för biträdande uppgifter som anknyter till behandlingen av ansökningar som gäller namnskyddsprodukter när behandlingen av ansökningarna överförs till Landsbygdsverket. På ovan redogjorda grunder anser jord- och skogsbruksministeriet, som ansvarar för Landsbygdsverkets resultatstyrning, att behandlingen av ansökningar kan skötas inom ramen för Landsbygdsverkets nuvarande resurser.

Patent- och registerstyrelsen har i sitt yttrande konstaterat att ändringen inte påverkar dess verksamhet i fråga om registrering av varumärken. Styrelsen har emellertid noterat att varumärkeslagens gällande hänvisningar till EU:s bestämmelser om namnskydd bör revideras. Det är ändamålsenligt att genomföra i samband med den planerade ändringen av varumärkeslagen.

Helsingfors universitetets Ruraliainstitut har understött förslaget och ansett det vara bra att lagstiftningen förenhetligas, att behandlingen av ansökningarna överförs till Landsbygdsverket och att det tas i bruk ett förfarande för anmälning om produktion och behandling av namnskyddsprodukter. Maa- ja metsätalous tuottajain keskusliitto MTK ry har understött förslaget att bestämmelserna om namnskydd

fogas till livsmedelslagen, behandlingen av ansökningar överförs till Landsbygdsverket och att anmälningarna sammanförs med de anmälningar som avses i livsmedelslagen.

Propositionen har behandlats av delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning. Utifrån behandlingen infördes det i motiveringarna till förslaget ett omnämnande att kommunerna kan ta ut avgifter för behandling av de anmälningar som de mottagit. Det har ansetts vara möjligt även med stöd av gällande kommunallag och förslaget påverkar inte uttagningen av kostnaderna eller förhindrar inte uttagningen av dem. Delegationen konstaterade också att det är viktigt att följa upp hurdan arbetsinsats som uppgifterna tillför tillsynsmyndigheterna och de kostnader som är förknippade med den. Ytterligare fäste delegationen på ett allmännare plan uppmärksamhet vid att den redogörelse om överföring av livsmedelstillsynen till staten som skrivits in i regeringsprogrammet inte har lämnats.

Lagförslaget har granskats vid justitieministeriet, och de ändringsbehov som framfördes vid laggranskningen har beaktats.

7 Samband med andra propositioner

Enligt propositionen ska det i livsmedelslagens 3 § införas nya 21—23 punkter. Vid behandling av propositionen ska det beaktas att det i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tillsyn över ekologisk produktion och lag om ändring av 3 och 5 § i livsmedelslagen (RP 47/2014 rd) som också är under behandling i riksdagen föreslås en ny 21 punkt i 3 §. Båda lagförslagen är avsedda att träda i kraft den 1 januari 2015. Om den avsedda ändringen i proposition RP 47/2014 rd träder i kraft före detta lagförslag eller samtidigt med detta lagförslag ska 20 punkten i 3 § i detta lagförslag strykas och i paragrafen införas den nämnda nya 21 punkten och då blir de nya 21—23 punkterna i 3 § i denna proposition 22—24 punkter.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

3 §. Europeiska unionens lagstiftning. I paragrafen föreslås nya 21—23 punkter. I paragrafen specificeras den EU-lagstiftning på vars genomförande lagen tillämpas. I de punkter som ska fogas till lagen hänvisas till de EU-förordningar som gäller märkning av och namnskydd för jordbruksprodukter, livsmedel, spritdrycker och aromatiserade vinprodukter. I 20 punkten görs den tekniska justering som de nya punkterna kräver.

Verkställigheten av de system som avses i de punkter som man föreslår att införs i lagen gäller i huvudsak tillsyn. Det föreslås att tillsynen av jordbruksprodukter, livsmedel, spritdrycker och aromatiserade viner utövas i enlighet med livsmedelslagen, eftersom den i praktiken genomförs i samband med de kontroller som görs i enlighet med livsmedelslagen och den kontrollförordning som avses i livsmedelslagen. Det bör dessutom beaktas att tillsynen av jordbruksprodukter och livsmedel ska ingå som ett separat avsnitt av de fleråriga nationella kontrollplanerna enligt artikel 40 i förordningen om kvalitetsordningar. Även i livsmedelslagen finns bestämmelser om dessa tillsynsplaner.

Vid genomförandet av de förordningar som gäller namnskyddet ska i synnerhet de bestämmelser i livsmedelslagen tillämpas som gäller tillsynsmyndigheter, inspektionsrätt, tillsynsregister och ändringssökande samt administrativa tvångsmedel och straff som anknyter till lämnande av vilseledande uppgifter.

6 §. Definitioner. Till paragrafen fogas en 32 punkt, där beteckningen namnskyddad produkt som föreslås i 6 a kap. definieras. I paragrafens 31 punkt görs den tekniska justering som den nya 32 punkten kräver.

6 a kap. **Kvalitetssystem för livsmedel och officiellt erkännande av kontrollerade uppfödningförhållanden**

Kapitlets rubrik ändras genom att ordet nationella stryks. Därmed innefattar rubriken

även kvalitetssystem enligt EU-lagstiftningen.

54 d §. Registrering av namnskyddade produkter. Av informativa skäl hänvisas i paragrafens 1 mom. till EU-lagstiftningen, där det finns bestämmelser om villkoren för registrering, aktörer som är behöriga att ansöka om registrering, behandling av ansökningar och invändningsförfarandet i samband med behandlingen, Europeiska kommissionens befogenhet för beviljande av registrering och avregistrering samt om användning av, skydd för och kontroll av namnskyddade produkter.

Det är fråga om direkt tillämplig EU-lagstiftning som inte kräver separat hänvisning i den nationella lagstiftningen. Hänvisningen skapar dock klarhet i förhållandet mellan de föreslagna bestämmelserna om det nationella ansökningsförfarandet och EU-lagstiftningen.

Bestämmelser om villkoren för registrering finns i artiklarna 2, 3, 5—7, 18, 41, 42, 50 och 51 i förordningen om kvalitetsordningar. De gäller i synnerhet de krav som ställs på produkterna och deras beteckningar. Till exempel enligt artikel 5 avses med ursprungsbeteckning en produkt som härstammar från en viss ort eller region och vars kvalitet eller egenskaper helt eller väsentligen beror på en viss geografisk omgivning och vars samtliga produktionsled äger rum i det avgränsade geografiska området.

Bestämmelser om ansökan och det invändningsförfarande som anknyter till den samt villkoren för registrering finns i artiklarna 8, 10, 19—21, 49 och 53 i förordningen om kvalitetsordningar. De gäller i synnerhet innehållet i ansökan, skäl för invändningar mot godkännandet av ansökan, grupper som kan ansöka och de krav som gäller för ändring av registreringar. Till exempel enligt artikel 49 får ansökan om registrering endast lämnas in av en grupp som arbetar med de produkter vilkas namn ska registreras.

Bestämmelser om användningen och kontrollen av beteckningarna i artiklarna 12—15, 23—25, 43 ja 46. De gäller i synnerhet skydd mot missbruk och vem som får använda beteckningarna. Skyddade ursprungsbeteckningar eller skyddade geografiska beteck-

ningar får enligt artikel 12 användas av varje aktör som saluför en produkt som uppfyller kraven i den aktuella specifikationen.

Bestämmelser om kontroller av namnskyddade produkter finns i artiklarna 36, 37 och 40. De gäller i synnerhet de förfaranden som ska tillämpas vid kontrollerna. Till exempel enligt artikel 40 ska kontrollerna ingå i de fleråriga nationella kontrollplanerna enligt artiklarna 41—43 i kontrollförordningen. Bestämmelser om EU-kommissionens befogenhet att besluta om registrering och avregistrering finns i artiklarna 52 och 54.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om den myndighet som svarar för den nationella behandlingen i fråga om ansökningar om namnskydd för jordbruksprodukter och livsmedel och om myndighetens befogenhet. Bestämmelser om detta finns för närvarande i ministerieförordningen om namnskydd. Behörig myndighet framöver är Landsbygdsverket som svarar för behandling och offentliggörande av ansökningar om registrering, ordnande av nationellt invändningsförfarande och när villkoren uppfylls för beslutsfattande i Finland samt offentliggörande av beslutet och lämnande av det till EU-kommissionen i enlighet med villkoren i förordningen om kvalitetsordningar. Bestämmelsen ligger till grund för det bemyndigande som föreslås i paragrafen.

I 3 mom. föreskrivs om bemyndigande att genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärda närmare bestämmelser om ansökan om registrering samt sättet för ordnandet av invändningsförfarandet och offentliggörandet av ansökningar och beslut. Med stöd av bestämmelsen kan det föreskrivas t.ex. om sättet för offentliggörande av ansökningar och beslut. I förordningen om kvalitetsordningar krävs att medlemsstaten offentliggör handlingarna, men lämnar sättet för offentliggörande till nationellt övervägande. Bestämmelser om detta finns för närvarande i jord- och skogsbruksministeriets förordning, dvs. i ministerieförordningen om namnskydd. Sättet för offentliggörande är för närvarande Officiella tidningen och Varumärkestidningen.

54 e §. *Anmälan om framställning av registrerade namnskyddade produkter.* Enligt paragrafens 1 mom. ska en livsmedelsföretaga-

re som framställer en registrerad namnskyddad produkt innan utsläppandet av produkten på marknaden inleds anmäla produktens namn och framställningsplats till tillsynsmyndigheten.

Anmälan anknyter till artikel 37 i förordningen om kvalitetsordningar, enligt vilken kontroll av att produkterna överensstämmer med produktspecifikationerna ska göras innan produkterna släpps ut på marknaden. Genomförandet av detta krav förutsätter att tillsynsmyndigheterna har kännedom om de företagare som framställer produkterna i Finland. Bestämmelsen ligger till grund för det bemyndigande som föreslås i paragrafen.

Anmälan ska göras till en sådan tillsynsmyndighet som avses i 30—32 § i livsmedelslagen. Enligt 30 § sörjer Livsmedels säkerhetsverket för livsmedelstillsynen i slakterier, inrättningar för vilthantering och anläggningar i anslutning till dem. Regionalförvaltningsverket sköter enligt 31 § om livsmedelstillsynen i renslakterier och i anläggningar som finns i anslutning till dem. I fråga om andra produkter ska anmälan göras till kommunal tillsynsmyndighet som avses i 32 §. Myndigheterna i fråga ansvarar för att uppgifterna om kontrollobjekten förs in i informationssystemen.

För att minska den administrativa bördan är det motiverat att vid behov kunna foga anmälan till de anmälnings- och godkännandeförfaranden för livsmedelsföretagarna som det redan föreskrivs om i livsmedelslagen. I 13—15 § i livsmedelslagen föreskrivs det om anmälan om livsmedelslokal och ansökan om anläggningsgodkännande, handläggningar av anmälningar om livsmedelslokaler och godkännande av livsmedelslokaler som anläggningar samt till 22 och 22 a §, där det föreskrivs om anmälan om primärproduktionsställe och godkännande av primärproduktionsställe. Det föreslås att anmälan också ska kunna göras separat, eftersom företagen inte i samband med anmälan om namnskydd nödvändigtvis har behov av att göra andra sådana anmälningar eller ansökningar som avses i livsmedelslagen. Av dessa orsaker ska inte sätten att göra anmälningar begränsas. Närmare bestämmelser om saken kan vid behov ges med stöd av det bemyndigande som föreslås i paragrafen.

Anmälningsskyldigheten är begränsad till de produkter som omfattas av förordningen om kvalitetsordningar och innefattar därmed inte de produkter som avses i förordningen om spritdrycker och förordningen om aromatiserade vinprodukter. Framställningen av dessa drycker är beroende av tillstånd i Finland, varför tillsynsmyndigheterna har de behövliga uppgifterna om tillverkningsplatserna.

I 2 mom. föreskrivs om bemyndigande att vid behov genom jord- och skogsbruksministeriets förordning utfärda närmare bestämmelser om anmälningsskyldiga företagare, de uppgifter som ska ges i anmälan eller om hur anmälan ska göras. Bemyndigandet kan användas om det framkommer behov av att t.ex. noggrannare specificera en anmälningsskyldig tillverkare eller precisera de uppgifter som ska lämnas i anmälan eller sättet för hur de ska lämnas.

2 Närmare bestämmelser

I propositionen ingår två bemyndiganden med stöd av vilka det är möjligt att utfärda närmare bestämmelser genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Enligt den föreslagna 54 d § får närmare bestämmelser om ansökan om registrering, ordnandet av invändningsförfarandet och offentliggörandet av ansökningar och beslut utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Bestämmelsen behövs eftersom det i förordningen om kvalitetsordningar krävs att medlemsstaten offentliggör handlingarna i fråga, men lämnar sättet för offentliggörande till nationellt övervägande. För närvarande föreskrivs om detta i jord- och skogsbruksministeriets förordning.

Enligt den föreslagna 54 e § får närmare bestämmelser om anmälningsskyldiga företagare, de uppgifter som ska ges i anmälan eller om hur anmälan ska göras utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Med stöd av bestämmelsen är det möjligt att vid behov utfärda preciseringar av teknisk natur i fråga om lämnandet av anmälan.

3 Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015. Den tillsyn som gäller namnskyddet grundar sig på tillsynsplaner som uppdateras årligen. Med tanke på tillsynen är det motiverat att den grundar sig på samma lagstiftning under hela året. Något absolut krav på ikraftträdande från ingången av året finns dock inte.

På ärenden som är anhängiga när lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Enligt den föreslagna övergångsbestämmelsen ska livsmedelsföretagare lämna anmälan om produktion eller framställning av registrerade namnskyddade produkter före utgången av 2015. Avsikten med bestämmelsen är att ge de företagare som redan framställer namnskyddade produkter när lagen träder i kraft en skäligen övergångstid för att lämna anmälan.

4 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

4.1 Myndigheternas befogenheter

I propositionen föreslås bestämmelser om myndigheternas befogenheter i fråga om ansökningsförfarandet för registrering av namnskyddade produkter och det nationella invändningsförfarande som anknyter till detta samt om tillsyn över att de krav som ställs på namnskyddade produkter iakttas.

Saken är av betydelse med tanke på 21 och 119 § i grundlagen. Enligt 21 § i grundlagen har var och en rätt att få sin sak behandlad av en myndighet som är behörig enligt lag. Enligt 119 § i grundlagen ska de allmänna grunderna för myndigheterna regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt. I bestämmelsen avses med allmänna grunder närmast enhetens namn, verksamhetsområde, huvudsakliga uppgifter och befogenheter (GrUU 5/2008 rd).

De krav som ställs i grundlagen beaktas genom att det till livsmedelslagen fogas en paragraf om ansökningsförfarande, ur vilken myndighetens befogenheter i saken framgår. Den nationella myndighetens befogenheter i

fråga om ansökningsförfarandet är relativt begränsad. Den ordnar det s.k. invändningsförfarandet på nationell nivå, där övriga aktörer kan framföra invändningar mot ansökan. I detta sammanhang kan den nationella myndigheten förkasta ansökan om den inte uppfyller villkoren, men den kan inte besluta om registrering och därmed inte om att skydda produkten i fråga. Om det på nationell nivå inte framkommer några hinder för registreringen överför den nationella myndigheten ärendet till EU-kommissionen för behandling. EU-kommissionen ordnar ännu efter detta ett nytt invändningsförfarande och fattar det slutliga beslutet om registreringen.

Den nationella myndighetens uppgift är därmed att göra en förklarande utredning och fatta det interimistiska beslutet i anknytning till detta. Utgående från dessa förhinder kan det anses att ansökningar som klart inte uppfyller villkoren förs för behandling till EU-kommissionen.

I fråga om tillsynen ska på myndighetens befogenheter tillämpas de vedertagna bestämmelserna om tillsynsmyndigheterna och deras befogenheter i enlighet med livsmedelslagen.

Av de skäl som anges ovan anses inte propositionen vara problematisk med tanke på 21 och 119 § i grundlagen.

4.2 Egendomsskydd

En registrerad produkt skyddas från missbruk av produktens namn. Enligt t.ex. artikel 13 i förordningen om kvalitetsordningar är de registrerade namnen skyddade från bl.a. direkt eller indirekt kommersiellt bruk av de registrerade namnen, imitation, vilseledande reklam och andra förfaranden som kan vilseleda konsumenten om produktens verkliga ursprung.

Skyddet kan i princip anses begränsa rätten för ägarna av produkterna att använda och dra nytta av produkterna och är därmed av betydelse med tanke på det egendomsskydd som avses i 15 § i grundlagen. Egendomsskyddet innefattar också immateriella rättigheter (GrUU 17/2011 rd, GrUU 21/2010 rd).

Vid bedömningen av propositionens förenlighet med grundlagen ska dock beaktas att det i propositionen inte föreslås bestämmel-

ser om kraven på skyddet av beteckningarna. Bestämmelserna om det finns i den direkt tillämpliga EU-lagstiftningen så om det kan det inte föreskrivas på något annat sätt i den nationella lagstiftningen. I och för sig kan det anses vara motiverat att skydda beteckningarna i fråga med beaktande av att avsikten är att informera konsumenten om produkternas särdrag och skydda producenterna från ojust konkurrens.

De nationella befogenheterna begränsas till mottagande av anmälningar som gäller registrering av en beteckning, ordnande av nationellt invändningsförfarande och interimistiskt beslut i fråga om villkoren för registrering innan ansökningarna lämnas till EU-kommissionen, som beslutar om registreringen. Invändningsförfarandet säkerställer att de aktörer som beviljandet av skyddet kan beröra får möjlighet att framföra sin åsikt om registreringsansökan. Det nationella beslutet kan med stöd av bestämmelserna om ändringssökande i livsmedelslagen föras till domstol för behandling.

På de grunder som anförts ovan har det ansetts att propositionen inte är problematisk med tanke på det egendomsskydd som avses i grundlagen.

4.3 Näringsfrihet

Eftersom endast de aktörer som iakttar kraven för en registrerad produkt har rätt att använda beteckningarna i de produkter som de saluför, är propositionen i princip av betydelse med tanke på den näringsfrihet som avses i 18 § i grundlagen.

Enligt grundlagsutskottets utlåtandep Praxis innebär krav på tillstånd från myndigheterna att utöva näring en begränsning av näringsfriheten (GrUU 19/2009 rd och GrUU 33/2005 rd). Vid registreringen av en beteckning är det dock inte fråga om tillståndsplikt och inte heller beviljas en enskild aktör rätten att använda beteckningen. Vem som helst som iakttar villkoren för beteckningen får använda den. Därmed är det inte fråga om tillståndspliktig verksamhet.

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis jämställt bestämmelser om registreringsplikt för att inleda näringsutövning med tillståndsplikt (GrUU 58/2010 rd och GrUU 15/2008

rd). Den registrering som avses i propositionen är däremot frivillig för aktörerna. Dessutom gäller den själva produkten, inte aktören. Det är därmed inte fråga om en registreringsplikt för aktören.

I propositionen föreslås det också bestämmelser om en anmälningsskyldighet för en aktör som producerar eller framställer registrerade namnskyddade produkter. Även denna anknyter i princip till näringsfriheten. Avsikten med anmälan är att säkerställa att villkoren för produkterna iakttas. Förvaltningsbeslut fattas inte på basis av anmälningarna utan de används som hjälp vid planeringen av tillsynen. Bestämmelser om enbart anmälningsskyldighet har inte ansetts vara problematisk med tanke på näringsfriheten i grundlagsutskottets utlåtaningspraxis, om myndigheten inte förväntas fatta några beslut med anledning av anmälan (GrUU 10/2012 rd, GrUU 54/2002 rd).

På de grunder som anförts ovan har det ansetts att propositionen inte är problematisk med tanke på den näringsfrihet som avses i grundlagen.

4.4 Normgivningsbemyndigande

I propositionen föreslås bestämmelser om två bemyndiganden, med stöd av vilka det är möjligt att genom jord- och skogsbruksministeriets förordning utfärda närmare bestämmelser om ansökningar som gäller namnskyddade produkter, om hur invändningsförfarandet ordnas och besluten offentliggörs samt om anmälningsskyldiga företagare, de uppgifter som ska ges i anmälan och hur anmälan ska göras. Innehållet i de föreslagna bemyndigandena har klargjorts i detaljmotiveringen för 54 d och 54 e § och i punkten om närmare bestämmelser.

Saken har betydelse med tanke på 80 § 1 mom. i grundlagen. Enligt det ska bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. Det är inte möjligt att genom förordning utfärda bestämmelser om sådana frågor som det enligt grundlagen ska utfärdas bestämmelser om genom lag. När det gäller bemyndigande att utfärda förordning har saken beaktats i grundlagsutskottets utlåtaningspraxis, vilket framgår av t.ex. utlåtandet GrUU 43/2006 rd.

I fråga om den föreslagna författningsnivån har det konstaterats att det genom ministerieförordning kan ges närmare bestämmelser om ärenden som inte behöver behandlas vid statsrådets allmänna sammanträde. De närmare bestämmelserna gäller sättet för offentliggörande av ansökningar eller frågor av typen på vilket sätt anmälan lämnas. Till sin natur har dessa ansetts vara på så sätt tekniska att det inte har ansetts vara nödvändigt att behandla saken vid statsrådets allmänna sammanträde.

Man har strävat efter att utforma bemyndigandena så att de är tillräckligt specificerade och exakt avgränsade. Den grundläggande bestämmelsen om anmälningssätt tas in på lagnivå och tillräckligt specificerad. Skyldigheten att i samband med ansökan om registrering av namnskyddet offentliggöra uppgifter i anknytning till anmälan grundar sig på direkt tillämplig EU-lagstiftning, som i informativt syfte ytterligare särskilt konstateras i den grundläggande bestämmelse som gäller bemyndigande att utfärda förordning.

Med hänvisning till det ovan anförda anser regeringen att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag**om ändring av livsmedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i livsmedelslagen (23/2006) 3 § 1 mom. 20 punkten, 6 § 31 punkten och rubriken för 6 a kap.,

av dem 3 § 1 mom. 20 punkten sådan den lyder i lag 365/2013 samt rubriken för 6 a kap. och 6 § 31 punkten sådana de lyder i lag 503/2014, och

fogas till 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 365/2011, nya 21—23 punkter, till 6 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1137/2008, 352/2011, 365/2013 och 503/2014, en ny 31 punkt och till lagen nya 54 d och 54 e § som följer:

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på genomförandet av följande rättsakter om livsmedel och livsmedelstillsyn som utfärdats av Europeiska unionen och rättsakter som utfärdats med stöd av dessa, till den del inte något annat föreskrivs om genomförandet av dessa rättsakter någon annanstans i lag:

20) rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006, nedan *kontrollförordningen för fiskeripolitiken*,

21) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel, nedan *förordningen om kvalitetsordningar*,

22) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1576/89,

23) rådets förordning (EEG) nr 1601/91 om allmänna bestämmelser för definition, beskrivning och presentation av aromatiserade viner, aromatiserade vinbaserade drycker och aromatiserade drinkar baserade på vinprodukter.

6 §

Definitioner

I denna lag avses med

31) *kontrollerade uppfödningförhållanden* kontrollerade uppfödningförhållanden enligt artikel 1.2 i kommissionens förordning (EG) 2075/2005 om fastställande av särskilda bestämmelser för offentlig kontroll av trikiner i kött, nedan *trikinförordningen*,

32) *namnskyddade produkter* sådana ursprungsbeteckningar och skyddade geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel samt sådana garanterade traditionella specialiteter som avses i förordningen om kvalitetsordningar.

6 a kap.

Kvalitetssystem för livsmedel och officiellt erkännande av kontrollerade uppfödningförhållanden

54 d §

Registrering av namnskyddade produkter

Bestämmelser om förutsättningarna för registrering, aktörer som är behöriga att ansöka om registrering, behandling av ansökningar och invändningsförfarandet i samband med behandlingen, Europeiska kommissionens befogenhet för beviljande av registrering och avregistrering samt om användning av, skydd för och kontroll av namnskyddade produkter finns i förordningen om kvalitetsordningar.

Landsbygdsverket behandlar och offentliggör ansökningar om registrering av namnskyddade produkter, ordnar det nationella invändningsförfarandet och beslutar om när förutsättningarna för registrering uppfylls i Finland så som förutsätts i förordningen om kvalitetsordningar. Om förutsättningarna uppfylls, offentliggör Landsbygdsverket sitt beslut och skickar ansökan till Europeiska kommissionen.

Närmare bestämmelser om ansökan om registrering, om invändningsförfarandet och

om offentliggörandet av ansökningar och beslut får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

54 e §

Anmälan om framställning av registrerade namnskyddade produkter

En livsmedelsföretagare som framställer en registrerad namnskyddad produkt ska innan produkten börjar släppas ut på marknaden anmäla produktens namn och framställningsplats till den tillsynsmyndighet som avses i 30—32 §. Tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål underrättas om avbrytande eller nedläggning av framställningen.

Närmare bestämmelser om anmälningskyldiga företagare, om de uppgifter som ska ges i anmälan och om hur anmälan ska göras får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Livsmedelsföretagare som när lagen träder i kraft producerar eller framställer registrerade namnskyddade produkter ska göra den anmälan som avses i 54 e § 1 mom. före utgången av 2015.

Helsingfors den 21 augusti 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Jord- och skogsbruksminister *Petteri Orpo*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i livsmedelslagen (23/2006) 3 § 1 mom. 20 punkten, 6 § 31 punkten och rubriken för 6 a kap.,

av dem 3 § 1 mom. 20 punkten sådan den lyder i lag 365/2013 samt rubriken för 6 a kap. och 6 § 31 punkten sådana de lyder i lag 503/2014, och

fogas till 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 365/2011, nya 21—23 punkter, till 6 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1137/2008, 352/2011, 365/2013 och 503/2014, en ny 31 punkt och till lagen nya 54 d och 54 e § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på genomförandet av följande rättsakter om livsmedel och livsmedelstillsyn som utfärdats av Europeiska unionen och rättsakter som utfärdats med stöd av dessa, till den del inte något annat föreskrivs om genomförandet av dessa rättsakter någon annanstans i lag:

20) rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006, nedan *kontrollförordningen för fiskeripolitiken*.

Föreslagen lydelse

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Denna lag tillämpas också på genomförandet av följande rättsakter om livsmedel och livsmedelstillsyn som utfärdats av Europeiska unionen och rättsakter som utfärdats med stöd av dessa, till den del inte något annat föreskrivs om genomförandet av dessa rättsakter någon annanstans i lag:

20) rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006, nedan *kontrollförordningen för fiskeripolitiken*,

21) *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel, nedan förordningen om kvalitetsordningar,*

22) *Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 110/2008 om definition, be-*

skrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, spritdrycker, samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1576/89,

23) rådets förordning (EEG) nr 1601/91 om allmänna bestämmelser för definition, beskrivning och presentation av aromatiserade viner, aromatiserade vinbaserade drycker och aromatiserade drinkar baserade på vinprodukter.

6 §

Definitioner

I denna lag avses med

31) *kontrollerade uppfödningförhållanden* kontrollerade uppfödningförhållanden enligt artikel 1.2 i kommissionens förordning (EG) 2075/2005 om fastställande av särskilda bestämmelser för offentlig kontroll av trikiner i kött, nedan *trikinförordningen*.

6 a kap.

Nationella kvalitetssystem för livsmedel och officiellt erkännande av kontrollerade uppfödningförhållanden

6 §

Definitioner

I denna lag avses med

31) *kontrollerade uppfödningförhållanden* kontrollerade uppfödningförhållanden enligt artikel 1.2 i kommissionens förordning (EG) 2075/2005 om fastställande av särskilda bestämmelser för offentlig kontroll av trikiner i kött, nedan *trikinförordningen*,

32) *namnskyddade produkter* sådana ursprungsbeteckningar och skyddade geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel samt sådana garanterade traditionella specialiteter som avses i förordningen om kvalitetsordningar.

6 a kap.

Kvalitetssystem för livsmedel och officiellt erkännande av kontrollerade uppfödningförhållanden

54 d §

Registrering av namnskyddade produkter

Bestämmelser om förutsättningarna för registrering, aktörer som är behöriga att ansöka om registrering, behandling av ansökningar och invändningsförfarandet i samband med behandlingen, Europeiska kommissionens befogenhet för beviljande av registrering och avregistrering samt om användning av, skydd för och kontroll av namnskyddade produkter finns i förordningen om kvalitetsordningar.

Landsbygdsverket behandlar och offentliggör ansökningar om registrering av namn-

skyddade produkter, ordnar det nationella invändningsförfarandet och beslutar om när förutsättningarna för registrering uppfylls i Finland så som förutsätts i förordningen om kvalitetsordningar. Om förutsättningarna uppfylls, offentliggör Landsbygdsverket sitt beslut och skickar ansökan till Europeiska kommissionen.

Närmare bestämmelser om ansökan om registrering, om invändningsförfarandet och om offentliggörandet av ansökningar och beslut får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

54 e §

Anmälan om framställning av registrerade namnskyddade produkter

En livsmedelsföretagare som framställer en registrerad namnskyddad produkt ska innan produkten börjar släppas ut på marknaden anmäla produktens namn och framställningsplats till den tillsynsmyndighet som avses i 30—32 §. Tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål underrättas om avbrytande eller nedläggning av framställningen.

Närmare bestämmelser om anmälningskyldiga företagare, om de uppgifter som ska ges i anmälan och om hur anmälan ska göras får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Livsmedelsföretagare som när lagen träder i kraft producerar eller framställer registrerade namnskyddade produkter ska göra den anmälan som avses i 54 e § 1 mom. före utgången av 2015.
